CENA 25 GROSZY wraz z dodatkiem

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.
z odnoszeniem do domu . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . 6 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 284 (8211). Niedziela, dnia 6 grudnia 1925 r. Rok XXXIII.

PIERNIKI firmy K. Mystkowski, Kalisz.

Dr. Med. H. MAKOWSKI
ul. Warszawska № 16, I p.,
akuszerja, choroby wewnętrzne i dziecięce,
przyjmuje od 10—12 i od 3—5.
2211

Dr. med. Eugienjusz Piestrzyński
ordynuje w chorobach
położniczych i kobiecych,
od godz. 3 — 5,
ulica Warszawska 11, pierwsze piętro.
2208

Dr. L. MÜLLER
choroby wewnętrzne i akuszerja
przyjmuje od 10—1 i od 4—6,
ul. Wrocławska 35, tel. 343.
2061

Dr. P. KLINGER
SPECJALISTA CHORÓB
WENERYCZNYCH I SKÓRNYCH
przyjmuje codziennie oprócz niedziel i świąt
od 9—11 rano i od 4—7 pp.,
dla pań od 11—12.
ANALIZY KRWI NA SYFILIS;
NAŚWIETLANIA LAMPĄ KWARCOWĄ.
Adres: Towarowa 3, I piętro.
1631

Lekarz weterynarji
Hand Marjan
przyjmuje
ul. Towarowa (Kopernika) 5, I p.
2214

SPRZEDAM
GOSPODARKĘ
z inwentarzem żywym i martwym, 57 morgów ziemi w tym 15 morgów łąki. —
Wieś Wielopole, gm. Piętno, pow. Turecki, ziemia Kaliska, EWALD MAJEWSKI.
2200

Wywiad korespondenta z p. Premjerem Skrzyńskim.

WIEDEN, 5. 12. Neue Freie Presse ogłasza wywiad swego korespondenta warszawskiego z prezesem Rady Min. Skrzyńskim. Omawiając sytuację gospodarczą Polski, premjer zaznaczył m. in.: Kryzys, jaki przeżywa obecnie Polska, jest następstwem ciężkich stosunków gospodarczych, panujących w całej Europie. To też błędne jest uważanie owego kryzysu za następstwo tylko wewnętrznych stosunków Polski. Zapomina się o fakcie, że Polska bez obcej pomocy przeprowadziła reformę walutową. Gdyby reszta Europy powojennej zdobyła się na konsolidację swoich stosunków gospodarczych, Polska również uzdrowiłaby się ekonomicznie. Niestety jednak z powodu syzyfowej pracy nad polityczną konsolidacją Europy, nie było dotychczas możliwe skierować większych wysiłków w celu likwidowania kryzysu gospodarczego, dlatego też stosunki w dziedzinie gospodarczej również wymagają swego Locarna. Jakżeż mogło dzieło sanacji dokonać się w Polsce, która została dotknięta wojną w tak dotkliwy sposób? Jakżeż mogła Polska przeprowadzić to wszystko, czego reszta Europy powojennej nie była w stanie przeprowadzić? Kryzys gospodarczy Polski ujawnia w świetle nagich faktów ten sam stan chorobliwy, jaki można stwierdzić w innych krajach europejskich, przyczem główną rolę odgrywa tu kwestja kredytu, która jest największą bolączką gospodarczej polityki europejskiej.

Polska, będąc doskonałym rynkiem zbytu dla rozmaitych towarów, ma bramy otwarte. gdy jednak szuka kredytu, znajduje drzwi zamknięte. Żadne z państw w Europie nie jest dzisiaj w stanie dźwignąć się gospodarczo o własnych siłach. Tylko uzdrowienie ogólne wyjdzie na korzyść poszczególnym państwom. Osięgnięte ono zostanie za pośrednictwem gospodarczego Locarna. Zadaniem rządu polskiego będzie dążenie do uzdrowienia gospodarczego kraju. Już sam fakt, że został utworzony rząd o większości parlamentarnej daje gwarancję odpowiedniej współpracy Sejmu w dziele sanacji gospodarczej kraju. Nasza główna uwaga zwrócona będzie obecnie na sprawę walutową Dalej popierać będziemy usilnie rolnictwo i przemysł. Co się tyczy polskiej polityki handlowej, nie jest winą jej, iż liberalizm musi być obecnie nieco ograniczony, bowiem bliższą jest koszula ciała, jeżeli jednak uda się rządowi polskiemu przezwyciężyć stan kryzysu, Polska powróci do dawnego liberalizmu w dziedzinie handlowej.

Rząd Rzeszy zgłasza dymisję.

WIEDEN, 5. 12. PAT. Abendblatt donosi z Berlina, że na dziś popoł. zapowiedziane jest posiedzenie Rady Min., na którem rząd Rzeszy potwierdzi formalnie już zgłoszoną dymisję. Liczą się z tem, że prezydent Rzeszy powierzy dotychczasowemu kanclerzowi misję utworzenia gabinetu W tym wypadku kanclerz Luthner rozpocząłby już jutro odpowiednie rokowania.

Reichstag został odroczony do połowy przyszłego tygodnia.

Walki o zakazie noszenia fezów.

WIEDEN, 5. 12. PAT. Abendblatt donosi z Konstantynopola, że na ostatniem posiedzeniu zgromadzenia narodowego w Angorze przyjęto ustawę o zakazie noszenia fezów Min. Spraw Wewnętrznych wydał już odpowiednie zarządzenie przedstawicielom wilajetów. Równocześnie nadchodzą już wiadomości o ruchu protestującym przeciwko temu zakazowi. W Rizen nad Morzem Czarnem doszło do krwawego starcia pomiędzy buntownikami i wojskiem. Podczas walk zabitych zostało około 20 osób, ponadto 2 żołnierzy odniosło rany. Aresztowano 100 osób. W Erzerum ludność znieważyła szereg urzędników państwowych, którzy pojawili się na ulicach w kapeluszach. Tu również interwenjowało wojsko, przyczem ofiarą rozruchów padło wiele kobiet. Rząd podjął szereg zarządzeń w celu stłumienia rozruchów.

Reorganizacja armji sowieckiej.

WIEDEN, 5. 12. PAT. Wiener Allg. Ztg. donosi z Moskwy, że komisja wojskowa pod przewodnictwem Woroszyłowa zajmuje się obecnie reorganizacją armji w duchu centralistycznym, przyczem planowane jest powołanie na wybitne stanowiska dawnych oficerów, generałów carskich. W związku z tą organizacją ma być utworzony inspektorat armji, który będzie stał ponad sztabem generalnym. Szefem tego inspektoratu ma być Kamieniew.

Biuletyn ekonomiczny.

WARSZAWA, 5.12. PAT. Częściowo zawieszone przed paru dniami w głównych oddziałach Banku Polskiego dyskonto zostanie wznowione całkowicie w dn. 7 b. m

WARSZAWA, 5.12. PAT. Wczoraj odbyło się w Min. Skarbu pod przewodnictwem nadzwyczajnego komisarza oszczędnościowego wojewody Moskalewskiego posiedzenie delegatów Min. Skarbu do sprawy oszczędności państwowych. Na posiedzeniu tem ustalono ogólną wysokość wydatków państwowych, które będą preliminowane w prowizorjum budżetu na pierwszy kwartał 1926. Wydatki te obliczono, wychodząc ze sumy realnie osiągalnych dochodów w tym samym okresie tak, by uniknąć deficytu. Ta kwota ogólna została rozdzielona na poszczególne ministerstwa, z któremi nastąpią rokowania w tempie przyspieszonem, gdyż ustawa o prowizorjum budżetu wniesioną będzie do Sejmu z początkiem przyszłego tygodnia.

WARSZAWA, 5.12. PAT. W dn. 3 b m. na posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów omawiane były poza sprawami dotyczącemi zwalczania bezrobocia i pomocy doraźnej dla pozbawionych pracy, również środki zaradcze dla zwiększenia podaży artykułów żywności na rynkach wewnętrznych. Ustalono, że zainteresowane ministerstwa będą w tych sprawach stale współdziałały ze sobą za pośrednictwem specjalnie delegowanych urzędników, którzy odnośne sprawy będą referowali bezpośrednio swoim ministrom, czuwanie zaś nad sytuacją aprowizacyjną powierzone zostało naczelnikowi odnośnego wydziału w Min. S. Wewn.

Giełda pieniężna.

Notowania złotego w d, 4.XII. PAT. Zurych za 100 zł 60, Nowy York za 100 zł. 13, Berlin za 100 noty większe 59,70—60 30, wypłaty na Warszawę 54.36—53.64, na Katowice 55.86—56.14, na Poznań 55.86—55.14, Gdańsk za 100 złotych 68 92—69.08, telegraficzne wypłaty na Warszawę 67.42—67.58, Wiedeń za 100 zł. 88 45—88 95, Praga za 100 złotych 435. Paryż za 100 316

GDANSK, 4.12. PAT. 100 mk. Rzeszy 123.845—124.155, czek na Londyn25.19, telegraficzne wypłaty na Berlin 123.695—124.005, dolar amerykański 5.21.35—5.22.65.

BERLIN, 4.12. PAT. Dolary 4.19, funty 20.312, franki francuskie 16.06.

Giełda zbożowa.

WARSZAWA, 4.12. PAT. Notowań giełdy zbożowej dziś nie było. Usposobienie wyczekujące.

GDAŃSK, 1.12. PAT. Pszenica 128—130 f. 13.75—14.1/4, pszenica 125—127 f. 14—14½, żyto 118 f. 9.10—9.20, jęczmień na paszę 9.00—9 25, jęczmień browarniany 9.50—10.½, owies 8 75—9.50, groch drobny 10.00—11.00, groch zielony 13.00, ospa żytnia 5.75—6.00, ospa pszenna 7.—7½.

Kurs dolara.

WARSZAWA, 5.12. PAT. W dniu 4 b.m na giełdzie warszawskiej obroty dolarami utrzymywały się na poziomie 8.10 do 7.85 zł. za dolar przy tendencji zniżkowej. W centrali Banku Polskiego i jego oddziałach rozpoczęto skup dolarów od masowo zgłaszających się oddawców po 8.40 zł. zakończono zaś poniżej 8 zł. Bank Polski skupił wczoraj zgórą 800.000 dolarów. W Gdańsku kurs złotego podniósł się do poziomu 7.55 zł. za dolar.

Rząd a stanowisko mniejszości niemieckiej

W ostatnio odbytej dyskusji sejmowej nad ekspose ministra Skrzyńskiego zachowanie się dwuch klubów mniejszościowych było niezmiernie znamienne i — pocieszające. Poseł Reich imieniem koła żydowskiego oświadczył się za przychylną neutralnością wobec rządu, co znalazło wyraz w powstrzymaniu się żydów od głosowaniem nad wnioskiem o nieufności dla świeżo utworzonego gabinetu. Również i Zjednoczenie Niemieckie nie oddało dotychczas swych głosów przeciwko rządowi, a ustami posła Karana zaznaczyło, że życzliwie patrzy na usiłowania oparcia rządu na podstawach parlamentarnych i poprze obecny gabinet w jego dążeniach demokratycznych

Swego czasu, bezpośrednio po zawarciu ugody z Żydami, zajęli oni również neutralnie przychylne stanowisko wobec gabinetu p. Grabskiego Dzisiejsze zatem ich oświadczenia nie są czemś nowem w naszem życiu parlamentarnem a jedynie ponownem stwierdzeniem chęci pozytywnego ułożenia stosunków polsko - żydowskich. O ile warunki przez Żydów przy tem wysuwane nie okażą się zbyt wygórowane można żywić nadzieję, że stosunki te ułożą się na stałe pomyślnie.

Nową natomiast jest rzeczą stanowisko Niemiec. Dotychczas bowiem stale pozostawali oni w opozycji, a choć na terenie parlamentarnym starali się odciąć od niepoczytalnej opozycji mniejszości słowiańskich, w praktyce szli z nimi ręka w rękę. Obecna zatem zmiana stosunku Zjednoczenia niemieckiego do rządu musi każdego zastanowić.

W momencie tworzenia gabinetu przez pana Skrzyńskiego podkreślili wprawdzie Niemcy swój pozytywny stosunek do niego, lecz jednocześnie w gwałtowny sposób zwalczali kandydaturę p. Stanisława Grabskiego na stanowisko min. oświaty Poseł Zerbe zaznaczył to wyraźnie w słowach: „Gdyby w nowym gabinecie ministrem oświecenia publicznego miał znowu zostać p. Stanisław Grabski, wówczas bez pardonu walczyć będziemy przeciwko rządowi".

W gabinecie p. Skrzyńskiego znalazł się pan Stanisław Grabski i on to właśnie otrzymał tekę min. oświaty. A mimo to Niemcy nietylko nie walczą przeciw rządowi, ale ustosunkowują się doń przychylnie. Widoczne stąd, iż otrzymać musieli wystarczające zapewnienia, że postulaty ich zostaną przez rząd obecny w dostatecznej mierze uwzględnione, a osoba p. Stanisława Grabskiego nie okazała się przy tem zbyt niebezpieczną. Wiedzą oni zresztą, że przecież przy ugodzie z Żydami min. oświecenia nie małą odgrywał rolę. Wiedzą również, że rząd koalicyjny jest rządem na czas określony. Wolą więc korzystać z konjunktury i nierozsądną opozycją nie rozbijać przychylnych dla siebie możliwości.

Porozumienie z Niemcami jest bezsprzecznie jedną z konieczności państwowych. Nie można pozostawiać poza nawiasem ogromnej masy obywateli gospodarczo produktywnych i kulturalnie czynnych. Muszą Niemcy mieć zapewnioną możność kulturalnego rozwoju, naturalnie pod warunkiem, iż zaniechają praktyk wrogich państwu. Jeśli Niemcy tę rzecz zrozumieli wreszcie, należy to powitać z uznaniem. Ale muszą oni zrozumieć i to także, że porozumienie może dojść do skutku jedynie wówczas, gdy żądania ich nie przekroczą pewnych granic. Niektóre koła niemieckie zrozumiały już to. Wspomniany już przez nas poseł Zerbe oświadczył niedawno, że min. Skrzyńsk. może liczyć na poparcie skoro usunie rzekomo antykonstytucyjne postępowanie władz wobec Niemców i udzieli im autonomji kulturalnej; dodał jednak zaraz, że „chwilowo zadowolimy się daleko idącem unormowaniem szkolnictwa niemieckiego". W tej płaszczyźnie można dziś podjąć rozmowy i jeśli obie strony zechcą się nawzajem zrozumieć, można mieć nadzieję, że do porozumienia dojdzie.

Jest jednak jeszcze inna sprawa, której dotychczas Niemcy zrozumieć nie chcą. A mianowicie, wykonanie obowiązujących traktatów. W przeciwnym razie Polska będzie zawsze tym państwem, wobec którego niema nic obowiązującego Rząd, któryby odstąpił od tej zasady, nie będzie rządem sanacji, lecz rządem anarchji. Taki też rząd nie pozyska zaufania społeczeństwa.

Przy ugodzie zatem z Niemcami nie może być poddana pod dyskusję sprawa zrzeczenia się Polski wykonania przysługujących jej z traktatów międzynarodowych uprawnień. Niemcy w Polsce zamieszkali są obywatelami polskiemi i ich obowiązują te traktaty narówni z innemi obywatelami. Dyskusja z niemi na ten temat byłaby jakimś dziwolągiem z punktu widzenia prawniczego A zatem zarówno sprawa optantów, jak i likwidacji musi pozostać poza ewentualnemi rozmowami

I jeszcze jedno. Sprawa porozumienia z Niemcami winna być dyskutowana i załatwiona przez cały gabinet, lecz kierownictwo musi pozostać w rękach ministra spraw wewnętrznych, jako specjalnie tą kwestją zainteresowanego i kompetentnego.. Należy też odstąpić od dotychczasowej praktyki rozstrzygania spraw mniejszościowych wyłączając pod kątem potrzeb naszej polityki zagranicznej. S.

Każda gospodyni powinna wiedzieć,

że zaprawa do podłóg

„JAŚNIEJ SŁOŃCA"

nadaje podłogom, posadzkom i linoleum piękny i długotrwały połysk bez użycia szczotek, zastępuje farbę olejną, farbuje białe podłogi w ciągu jednej godziny na kolory mahoniowy i orzechowy ciemny.

Sprzedaż w składach aptecznych, mydlarniach, i składach farb. 2043

Kronika Telegraficzna.

(P. A. T.) 5.XII-25 r.

BEYRUTH. Oddziały druzów, które w dniu 2 b.m. usiłowały przeszkodzić posuwaniu się kolumnie francuskiej w kierunku na Medżes, zostały odrzucone z poważnymi stratami.

PRAGA. Policja praska wpadła na ślad bandy-złoczyńców, która pod kierownictwem b. boksera Franka Rose dokonała szeregu kradzieży i napadów rabunkowych. Ofiarą ich pad m. in. jubiler praski Riemer, obliczający swe straty na kilka miljonów koron. Dotychczas aresztowano 14 członków wspomnianej bandy.

PARYŻ. Izba podjęła dalszą dyskusję nad budżetem. Senat rozpoczął rozpatrywanie projektów finansowych rządu.

BELGRAD. Wezbranie wód na jeziorze Skutari spowodowało wielkie powodzie w okolicy miasta. Powódź zniosła szereg mostów pomiędzy Skutari i Tirano. Przybór wody trwa dalej.

BERLIN. Wczoraj w południe przybzła tu z Londynu delegacja Niemiec. Kanclerz Rzeszy udał się natychmiast po przybyciu do Berlina do prezydenta Rzeszy w celu złożenia mu sprawozdania.

GDAŃSK. Komisarz generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku dr. Strassburger wyjechał wczoraj w towarzystwie radcy prokuratorji generalnej p. Moderera do Genewy na posiedzenie Rady Ligi Narodów.

LONDYN. Benesz opuścił wczoraj Londyn udając się w drogę powrotną do Pragi.

WASZYNGTON. Sekretarz skarbu Mellon oświadczył, że podwyższenie dyskonta przez Bank Angielski nie powinno doprowadzić do podobnej podwyżki w amerykańskim banku związkowym.

Bloczek losów loteryjnych

Stow. Rzem. Chrześć.

od № 20.201—20.300 proszę zwrócić na ręce Komitetu loteryjnego najpóźniej do dnia 6 b. m. włącznie, gdyż w przeciwnym razie uznany będzie za zagubiony.

2221 **Komitet loteryjny.**

Patronat nad więźniami w Kaliszu.

Na terenie miasta Kalisza i okolicy powstał oddział Warszawskiego Patronatu nad więźniami i ich rodzinami. Jak nader pożyteczną jest ta placówka zbytecznem jest uzasadniać, wiadomo jest, że udzielenie choćby minimalnej pomocy zwolnionemu z więzienia jeszcze nie zupełnie zwyrodniałemu przestępcy i danie mu możności zdobycia choćby minimum egzystencji uchroni go od ponownego wkroczenia na drogę występku; wiemy również o tem, że wypuszczony z więzienia przestępca częstokroć z braku środków do życia zupełnie świadomie dopuszcza się występku by z powrotem za kraty więzienne powrócić.

Niesienie więc więźniom doraźnej pomocy po wyjściu z więzienia, uzdrowienie duchowe w czasie pobytu w murach więziennych, oraz, o ile możności, przysposobienie do uczciwego zarobkowania na wolności (wyuczenie rzemiosła), dalej troskliwa opieka nad nieletnimi przestępcami — jest głównym zadaniem Patronatu.

Dlatego też gorąco apelujemy do szerokich mas społeczeństwa o czynne i materjalne poparcie tej instytucji, — składka członkowska jest minimalna — wynosi zaledwie 3 złote rocznie.

Działalność Patronatu uruchomiona została z dniem 28 listopada r.b., w którym to dniu z inicjatywy p. Prokuratora J. K. Wiśniewskiego zwołany został Zarząd Patronatu w osobach; P. p. J. K. Wiśniewskiego, prokuratora, Księdza prefekta Nieznańskiego, Leona Plejewskiego, pprokuratora, Stanisława Choińskiego, naczelnika więzienia, Mikołaja Akwiljanowa, radcy prawnego Magistratu m. Kalisza, Tadeusza Radajewskiego, obywatela m. Kalisza, Mieczysławy Rusieckiej, urzędniczki Banku Polskiego, Józefa Cicheckiego, sekretarza Sądu Okręgowego i Ignacego Mruza, sekretarza urzędu prokuratorskiego.

Z pośród wymienionych członków na prezesa Zarządu powołany został Ks. Prefekt Nieznański, na vice-prezesa p. Tadeusz Radajewski, na skarbnika p. Stanisław Choiński, na sekretarza p. Ignacy Mruz.

Stała siedziba Patronatu narazie nie została ustalona. Informacji zasięgać można w Urzędzie Prokuratorskim u sekretarza p. Mruza.

Składajcie ofiary

na inwalidów wojennych.

KRONIKA

— **Kalendarzyk astronomiczny.** W niedzielę, dn. 6 grudnia wschód słońca przypada o godz 7 m. 27, zachód o godz. 15 m. 26. Długość dnia wynosi godz. 8 m. —, ubyło dnia godz. 8 min. 44. W dniu 8-go t.j. we wtorek przypada ostatnia kwadra.

— **Z Uniwersytetu Powszechnego im. Henryka Sienkiewicza.** W niedzielę, dn. 6-go grudnia, w dolnej sali gmachu Rzem. Chrześc. odbędą się dwa wykłady: prof. Pstrokońskiego (geografja) i prof. R. Jankowskiego (wynalazki).

Wejście 20 gr. Początek o godz. 6-ej po poł.

— **Pogotowie ratunkowe.** Nocne Pogotowie - Ratunkowe przy Tow. Linas - Hacedek w Kaliszu udzieliło bezpłatnie doraźnej pomocy mieszkańcom m. Kaliszu bez różnicy wyznania, w miesiącu Listopadzie r. b. w 78 wypadkach.

— **Odczyt.** W dniu 6 grudnia roku bieżącego odbędzie się w sali Tow. Muzycznego odczyt prof. Aleksandra Janowskiego, Prezesa Tow. Krajoznawczego w Warszawie pod tytułem „Egipt i Palestyna.

Treść odczytu następująca:

„Egipt i Palestyna". Na pokładzie „Teverd" Aleksandrja. Krajobraz doliny Nilu. Kair. Piramidy. Sfinks. Oazy Fayum i Kargeh. Dolina Królów. Z grobu Tutankhamena. Katarakty Nilu. Elefantyna i Phile. Położenie polityczne Egiptu (30 przezroczy).

Droga z Egiptu. Definicja Sir Herberta Samuela. Kwarantanna w El-Arisch. Pierwsza rozmowa palestyńska. Arab ze Stanisławowa. Jerozolima i jej zabytki. Brat Anzeln i Radziwiłł. Sierotka. Betlejem. Hebron. Góry Judei. Najniższy punkt świata. Morze Martwe. Klucz Kanaanu. Jerycho. Przez góry Samarji. Nablus. Dolina Esderaelon. Góra Tabor. Nazaret. Tyberjada. Jezioro Genezaret. Koloniści warszawscy u podnóża Karmelu, Haifa. Dolina Saronu. Kolonja Riszon. Le Sion i Petah - Tikweh. Jaffa. Nowe miasto. Tel-Aviv. Deklaracja Balfoura. Traktat w Serves. Stosunki polityczne. Lew Wielkiej Brytanji (70 przezroczy).

Odczyt ten niewątpliwie ciekawy powinien zgromadzić całe rzesze inteligencji naszej, nauczycielstwa, uczniów i uczennic. Po odczycie nastąpi wzmocnienie działalności Oddziału Towarzystwa Krajoznawczego w Kaliszu.

— **O Pożyczki Budowlane.** Na skutek licznych skarg wpływających od dłużników Banku Gospodarstwa Krajowego o niesłuszne konwersje pożyczek budowlanych, komitet rozbudowy m. Kalisza na jednym z swych posiedzeń wyłonił komisję w osobach: p. Prezydenta M. Szarrasa, Prezesa Rady, prof. Michalskiego, Aleksandra Ulrycha, Stanisława Kalinowskiego, która to komisja rozpatrzywszy warunki komisji pożyczek budowlanych uznała je za niemożliwe do przyjęcia, opracowała odpowiedni memorjał, który przez delegację w składzie: Prezydent Mieczysław Szarras, Stanisław Kalinowski, Aleksander Ulrych i Władysław Ziółkowski będzie przedstawiony władzom w Warszawie dla przychylnego rozpatrzenia.

— **Ogólne zebranie Towarzystwa Muzycznego.** Przypominamy członkom kaliskiego Tow. Muzycznego o ogólnem rocznem zebraniu, odbyć się mającem dziś, w sobotę, 5 grudnia, o godz. 6 wiecz. w gmachu własnym. Pożądany jest liczny udział członków ze względu na ważność spraw i wybory.

— **„Wieczór amatorski".** W niedzielę, 6 grudnia o godz. 7 wieczór odbędzie się w sali Swietlicy 29 p. S. K. „Wieczór amatorski" urządzony siłami Chóru Marjańskiego. W programie dwa przedstawienia sceniczne, 1) Za nic żydowskie swaty i 2) Chrapanie z rozkazu, oraz produkcje chóru mieszanego z deklamacjami.

— **Dla radjoamatorów.** W poniedziałek w godzinach wieczornych stacja berlińska, przez Königswursterhausen transponować będzie z teatru opery berlińskiej operę komiczną J. Straussa i Zemsta nietoperza.

— **Perskie Oko.** W Warszawie zaklimatyzował się nowy rodzaj przedstawień, a mianowicie t. z. rewinetek. Od września obok „Qui pro quo", na Nowym Swiecie, róg Swięto-krzyskiej otwarto teatrzyk „Perskie Oko", który zasługuje na zupełne poparcie, dzięki takiemu zespołowi artystów, wśród których występują znani Kaliszowi Boroński, Hanusz, Koszutski i Pogorzelska jak i repertuarowi tryskającemu humorem. Wystawa nie daje nic do życzenia. Dzięki temu teatrzyk ten jest zawsze zapełniony.

— **Muzeum Ziemi Wieluńskiej.** Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Wieluniu przy współudziale wybitnych przedstawicieli sfer inteligencji miejskiej i ziemiaństwa założyło w roku bieżącym muzeum dla zgrupowania cennych zabytków archeologicznych, etnograficznych i innych z ziemi wieluńskiej.

Obok zbiorów z dziedziny archeologji i etnografji tworzy się także zbiory przyrodnicze, oraz pomoce szkolne z dziedziny higieny, anatomji wszelkich działów, fizyki i t. p.

Biorąc pod uwagę położenie powiatu wieluńskiego, jako zachodniej rubieży Rzeczypospolitej oraz odsunięcie od wszelkich większych ośrodków miejskich, muzeum Wieluńskie nabiera tym większego znaczenia dla życia kulturalnego i zasługuje na tem większe poparcie ze strony całego społeczeństwa.

Muzeum zwraca się z gorącym apelem do wszystkich posiadających jakiekolwiek zbiory odpowiednie dla muzeum z emi Wieluńskiej, aby poparli pracę zapoczątkowaną, porozumiewając się bądź bezpośrednio z Zarządem Koła P. M. S. w Wieluniu, lub przez Zarząd Główny P. M. S. w Warszawie ul. Krak. Przedm. 7 m. 4.

— **Ujęcie trzech złodziei.** Zostali ujęci trzej złodzieje: Wojtczak Stanisław zamieszkały ul. Asnyka 51, Makówka Kazimierz ul. Asnyka 40, Stefański Stefan ul. Górnośląska 93, którzy kradli deski ze składu Znamirowskiego przy ul. Górnośląskiej.

Szczyt techniki ekranowej, to

TYLKO ONA...

z Normą TALMADGE.

„OAZA"

RADIO.

Program na niedzielę 6 grudnia.

LONDYN—DAVENTRY (365-1600) 12, 18.15 19 Koncerty,

BERLIN (505—576) 9 Muz. Kościelna 16.30 i 20 Koncerty 22.30 Muz. taneczna.

WROCŁAW (418) 11 Muz. Kościelna 17 i 20 Koncerty 21 transpozycja muzyki tanecznej z restauracji „Bomboniére"

HAMBURG (395—460) 9.15 Muz. Kośc. 16.15, 17.30 i 21 Koncerty.

KRÓLEWIEC (463) 9 Muz. kośc.; 16 i 20 Koncerty.

KÖNIGSWURSTENHAUSEN (1300) 11.30 Koncert. Codziennie wieczorem koncert z Berlina.

MÜNSTER (410) 9 Muz. kościelna; 16 i 20 Koncerty.

HELSINGFORS (318) 10 Muz. kościelna; 14 i 19 Koncerty.

BARCELONA (325) 19 Opera; 21 Muzyka taneczna.

OSLO (382) 10.30 Muz. kościelna; 20, 21.30 Koncerty; 22.30 Muzyka taneczna.

RZYM (425) 10.30 Muz. kościelna; 17.30 Koncert z hotelu „Russia"; 20.45 Wielki koncert instrumentalno-wokalny; 22.30 Jazz-band.

TULUZA (441) 1.30 Muz. kościelna; 21.45 Koncert.

PARYŻ (458) 22 Transpozycja koncertu z sali Gaveau.

BARCELONA (460) 11 Muz. kościelna; 22 Koncert wokalno-instrumentalny.

ZURYCH (515) 11, 17 i 20.15 Koncerty.

WIEDEŃ (530) 10.45 Koncert na organach; 16 Koncert; 20 przedstawienie.

PRAGA (546) 11, 17 i 20.02 Koncerty.

STOCKHOLM (427—1328) 11 Muz. Kościelna; 19, 21.40 Koncerty.

UWAGA: Czas w Londynie i Paryżu różni się o godzinę, czyli gdy u nas jest pierwsza w nocy, w Londynie i Paryżu jest godzina dwunasta.

Przeznaczenie czy zbieg okoliczności.

Prasa angielska donosi o orginalnym wypadku, jakiemu ulegli jednocześnie dwaj bracia Gordon i Fryderyk Crowhurst z Londynu, stanowiący parę bliźniąt. Otóż o jednej i tej samej godzinie przebywali oni w dwóch odległych krańcach Londynu i wpadli pod samochody. Rany jakie odnieśli skutkiem wypadków były nieomal indentyczne.

Wypadki podobne nie są odosobnione. Opisując jednakowy los bliźniąt prasa amerykańska przytacza wiele ciekawych analogicznych wypadków. W roku 1920 Klara March uległa ciężkiemu krwotokowi wewnętrznemu i została odwieziona do szpitala. Siostra jej, która przebywała w odległym o 440 klm. Marylandzie o tej samej godzinie tego samego dnia dostała krwotoku.

Angielski uczony opowiada o dwóch bliźniętach, którzy w swoich dziecinnych latach jednocześnie chorowali na zęby, przycze usuwano im zawsze jedne i te same zęby.

Ten sam lekarz opowiada o komicznym wypadku, który zdarzył się dwom braciom bliźniętom Johnowi i Jerzemu Smithom. Jeden z nich powracając z dłuższej podróży kupił dla brata specjalnego kroju i koloru garnitur. Jakież było jego zdziwienie, gdy zajechawszy do swojego mieszkania z prezentem dla brata w walizce znalazł w swoim pokoju identyczny garnitur, przygotowany dla niego przez brata, który bawił w kraju.

Ostatnie wiadomości.

Wstąpienie Niemiec do Ligi Narodów.

PARYŻ, (Radio) 5. „Havas" donosi, że zameldowanie się Niemiec do Ligi Narodów nie nastąpi przed posiedzeniem 7 grudnia r.b. lecz że Niemcy zgłoszą swe przystąpienie do Ligi Narodów, na ręce Sekretarjatu Generalnego Ligi w marcu 1926 r., poczem w początkach kwietnia tegoż roku zwołane zostanie posiedzenie nadzwyczajne, na którem rozstrzygniętą będzie sprawa przyjęcia Niemiec.

Sanacja finansów francuskich w Senacie.

PARYŻ, (Radio) 5. Wczoraj po połud. rozpoczęła się duskusja generalna nad przyjętym przez parlament projektem Loucheura emisji dalszych 7 i pół miljardów franków w banknotach.

Olbrzymia mgła w Anglji.

LONDYN, (Radio) 5. Przez cały dzień wczorajszy na morzu Północnym, w Kanale i całej Anglji była niezwykle silna mgła, która utrudniła komunikację kolejową i okrętami. W Londynie został zahamowany zupełnie ruch omnibusów. Parowiec angielski Backworth został do tego stopnia uszkodzony, że musiał być przycholowany do Dungenete.

Zjazd antypolski w Wrocławiu.

WROCŁAW, (Radio) 5. Wczoraj odbył się siódmy zjazd partji demokratycznej, na którym poseł Koch oświadczył, że obecnie możliwy jest tylko rząd Wielkiej Koalicji parlamentarnej. W mowie powitalnej poseł Hermann z Wrocławia podkreślił, że naród niemiecki do roku 1914 miał orjentację na Zachód, lecz obecnie po wojnie winien zwrócić swój wzrok na Wschód. To stanowi główne zadanie partji demokratycznej.

Aresztowanie właścicieli wielkiej firmy za oszustwo.

DORTMUND, (Radio) 5. Aresztowano tutaj dwóch właścicieli wielkiej firmy handlowej braci Brand, których 12 października sąd za oszustwo na kolei skazał po 5 miesięcy więzienia i 20.000 marek złotych. Po wyroku zostali oni wypuszczeni na wolność lecz obecnie w celu przeszkodzenia im ucieczki ponownie aresztowani.

Wznowienie stosunków handlowych pomiędzy Francją i Niemcami.

PARYŻ, (Radio) 5. Podczas generalnej duskusji nad interpelacjami poseł radykalny Jean zapytał dlaczego rząd francuski nie stara się u rządu niemieckiego o pozwolenie na wwóz do Niemiec rolniczych produktów francuskich. Minister handlu Vincent oświadczył, że wznowione zostaną pertraktacje, o ile parlament wypowiedział się w tej sprawie. Jednakże rząd niemiecki niechce zezwolić na wwóz jarzyn i owoców, dopóki nie nastąpi ogólne porozumienie, co do traktatu handlowego Niemiec i Francji. Wobec tego rząd będzie się starał o jak najprędsze zawarcie z Niemcami ogólnego traktatu handlowego.

Na pierwszym planie.

Z chwilą, gdy nowy rząd reprezentował się Izbom ustawodawczym, opinja publiczna w pewnej przynajmniej mierze uzyskała odpowiedź na arcydoniosłe pytanie, które od kilku dni nie schodziło z ust społeczeństwa, a mianowicie jakie sprawy rząd w programie swej działalności stawia na pierwszym planie i jakim sprawom zamierza poświęcić najwięcej uwagi i wysiłku.

Posiadamy w pewnej przynajmniej mierze albowiem oświadczenia kierownika Rządu w zakresie najdonioślejszych w obecnej chwili spraw gospodarczo - skarbowych obracają się na gruncie bardzo ogólnikowym i dopiero p. minister Skarbu Zdziechowski w zapowiedzianym na 9-go grudnia wielkiem ekspose sejmowem te ogólne założenia polityki gospodarczo - skarbowej Rządu jakie wyłuszczył p. Premjer Skrzyński, rozwinie i skonkretyzuje.

Tem nie mniej z prawdziwem zadowoleniem już w chwili obecnej stwierdzić można, bo powiedział to jasno, wyraźnie i konkretnie p. Prezes Rady Ministrów w Sejmie, a szczególnie w Senacie, że ma na pierwszym planie pracy rządowej, w najbliższej przyszłości figurować będzie zadanie kompresji budżetu państwowego drogą oszczędności przy bezwzględnem utrzymaniu równowagi budżetowej państwa.

Ta zapowiedź znalazła szczególnie wybitny wyraz w przemówieniu, jakie p. Premjer Skrzyński wygłosił dnia 27 listopada br. w Senacie. Mówiąc o konieczności zrównoważenia budżetu drogą oszczędności p. Skrzyński powiedział dosłownie co następuje:

— „To jest główny cel i zadanie Rządu, po sposobie jego rozwiązania należy sądzić, ile rząd jest wart".

Słowa te, stawiające na kartę parlamentarną sumę wartości Rządu i wiążąc ściśle niejako rację istnienia obecnego gabinetu rządzącego z możliwością utrzymania realnej równowagi budżetowej przy zastosowaniu dalego idących oszczędności, nie mogły być wypowiedziane na wiatr. Wszak w ekspose kierownika Rządu chyba każde słowo jest ściśle odważone, a co dopiero, gdy na czele Rządu stoi dyplomata, dla którego odmierzeni słów jest podstawowym nakazem zawodu i nieodzownym warunkiem powodzenia?

To też powyższe oświadczenie p. Premjera Skrzyńskiego przyjąć możemy za konkretną zapowiedź, która sama w sobie jest bardzo cenna i musi być powitana przez cały myślący ogół z prawdziwem zadowoleniem. Zapewne; zapowiedź ta brzmi bardzo ogólnie, albowiem chodzi przecież o to, o ile będzie zredukowany budżet państwowy na rok 1926 i w jaki sposób będą przeprowadzone zamierzone oszczędności. Na to pytanie otrzymamy zdpowiedź wprawdzie dopiero 9 grudnia b r. z ust p. Ministra Skarbu, ale tem nie mniej rzecz sama w zasadzie jest już jasna i niewątpliwa.

Jeżeli więc Rząd dochowa swej obietnicy, jeżeli przedewszystkiem zabierze się do wszechstronnej redukcji budżetu państwowego, jeżeli dostosuje wydatki państwowe do rzeczywistej zdolności płatniczej społeczeństwa, to jeżeli nic innego nie zdziała, to i tak zapisze się we wdzięcznej pamięci współczesnych, uginających się kosztem żywotności warsztatów gospodarczych pod ciężarem nadmiernych podatków i opłat publicznych. Rzeczywiście, czas najwyższy po temu, aby skończyć z optymistyczną, ale krótkowzroczną polityką powolnego uśmierzania kury, która znosi złote jaja.

Dla ilustracji doniosłości problemu redukcji budżetu warto przypomnieć, jak w latach ubiegłych rozwijała się gospodarka budżetowa Polski. Zestawienie takie jest bardzo wymowne i pouczające.

Otóż w roku 1922 po przerachowaniu wydatki państwowe wyniosły 657 milj. złotych przy 420 milj. zl. dochodów. Było źle deficyt i inflacja.

W roku następnym wydatki wzrosły do 962 milj. zł., gdy dochody utrzymywały się na poprzednim poziomie, wyniosły bowiem 414 milj. zł. Było jeszcze gorzej: deficyt i hiperinflacja!

W roku 1924 waloryzacja zrobiła swoje zaciśnieni: śruby podstawowej zrobiło jeszcze więcej dochodzimy do 1.703 milj. zł. dochodów przy 1599 milj. zł. wydatków. A więc raptowne uzdrowienie. Nie tylko nie ma deficytu, ale ujawnia się nawet pewna przewyżka dochodów nad wydatkiem. Ale spójrzmy w jak nagłym skoku to się dzieje!

Ale i tego było za mało, bo według preliminarza na rok bieżący należy dojść do 2.157 milj. zł. dochodów, czyli mamy mieć równowagę budżetową i rzeczywiście mamy ją, ale na jakim poziomie i za jaką cenę?

W świetle powyższych cyfr preliminarz budżetowy Państwa na rok przyszły przewidujący 1 889 milj. zł. w wydatkach domaga się cesarskiego cięcia kompresji i redukcji. Jest to oczywiste. To też cięcia tego łącznie z rewizją systemu gospodarki budżetowej samorządów oczekuje po nowym Rządzie całe społeczeństwo. Tdl.

Skarby nieboszczyków.

Starodawny zwyczaj ubierania umarłych we wszelkiego rodzaju kosztowności, jak złoto i drogocenne kamienie, o czem świadczą ostatnie wykopaliska w Egipcie, przetrwał do naszych czasów Najbardziej zwyczaj ten rozpowszechniony jest w Ameryce, gdzie w dobie obecnej, z dnia na dzień niemal, wzrasta ilość kosztowności wkładanych do trumny nieboszczykom.

Niektórzy przypisują to wzrastającym w Ameryce wpływom irlandzkim, które powoli, lecz nieustannie wypierają wpływy angielskie. W Irlandji, jak wiadomo, istnieje i istniała oddawna tendencja przystrajania nieboszczyków jaknajkosztowniej, podczas, gdy purytańska Anglja zaleca w tym kierunku daleko idącą oszczędność.

Według obliczeń amerykańskiego Urzędu Pogrzebowego ilość pogrzebanych kosztowności razem ze zwłokami odpowiada sumie 80 miljonów rocznie, nie licząc oczywiście kosztów pogrzebów, dokonanych z większą lub mniejszą pompą. Skutkiem tego na amerykańskich cmentarzach znajdują się mauzolea, obite wewnątrz stalową blachą, które zabezpieczają złoto nieboszczyków przed „świętokradzkiemi rękami". Obecnie nie należy do rzadkości, że miljonerów amerykańskich rodzina chowa w srebrnych trumnach. Takie wypadki zdarzają się bardzo często. Koszt srebrnej trumny około 30.000 zł Oczywiście kosztowności, które znajdują się wewnątrz trumien przewyższają znacznie jej wartość.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Wyszedł № 1 nowego, ciekawego pisma, pod tytułem:

Tygodnik Romansów i Powieści

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Kopernika 28, m. 24. Tel 152-76. Konto P. K. O. № 11940.

Występując do walki z broszurkowemi wydawnictwami o barwnych okładkach, lecz skandalicznej, zniepraw[i]ającej duszę, treści, „Tygodnik Romansów i Powieści" dawać będzie swym czytelnikom, szereg ciekawych, pociągających powieści, romansów i opisów niesamowitych zdarzeń, tak swoich jak i obcych autorów.

Ponieważ egzystencja pisma zależną jest od dużej ilości przedpłacicieli, przeto aby pozyskać odpowiednią ich ilość, ofiarujemy wszystkim całorocznym prenumeratom, tj, tym którzy uiszczą opłatę z góry za rok cały, wprost do naszej administracji, ul. Kopernika 28 m. 24, lub na nasze konto czekowe w P.K.O. Nr. 11940, jako premium bezpłatne, do wyboru, jedno z 2-ch tj.

20 zajmujących książek różnej treści lub zegarek kieszonkowy.

Wnoszącym przedpłatę półroczną tj. Zł. 12 ofiarujemy jako premjum bezpłatne: **10 tomów książek.** Prémja te wydajemy natychmiast przy wnoszeniu przedpłaty.
Warunki prenumeraty w całym Państwie: Rocznie Zł. 24, Półrocznie Zł. 12, Kwartalnie Zł. 6.
Koszta przesyłki premji pocztą ponoszą odbiorcy. Koszty te wynoszą: za 20 książek: Zł. 2. Za 10 książek: Zł. 1,25. Za zegarek: Zł. 1,50. 2008

Do rejestru handlowego Działu B. Sądu Okręgowego w Kaliszu, wciągnięto w dniu 30 listopada 1925 r. pod № 27 „Gazeta Kaliska" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Kaliszu, jak następuje: Na mocy uchwały wspólników z dnia 26 kwietnia 1925 r. kapitał zakładowy spółki został określony w wysokości 44.000 złotych i podzielony na 4 udziały po 11.000 złotych każdy udział.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, jako rejestrowy.

2218

Udzielam lekcji języka francuskiego i niemieckiego, oraz **gry na fortepianie** po bardzo przystępnych cenach Tamże pianino do cwiczenia, przyjmuje lekcji po za domem i w domu.
Wiadomość: ul. Niecała № 12, oficyna I piętro, m. 17, po prawej stronie. 2212

STENOGRAFJI wyucza wszystkich bezpłatnie, listownie: Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 39. 2019

Radjoamatorom wysyłamy ostatni cennik aparatów i części składowych po otrzymaniu 30 groszy. Szematy do 3 i 4 lampowych aparatów á zł 1.50. **„Philradio"**, Kraków, Rynek 9, telefon 204. 2153

Baczność!

Nadeszły kalendarze terminowe i bloczkowe do sklepu „Gazety Kaliskiej"

Odstąpię pokój niedrogo.
Wiadomość: Wiejska 13, parter, front, lewa strona. 2220

Dwóch przedstawicieli zagranicznej firmy poszukują natychmiast elegancko umeblowanego **pokoju** w śródmieściu, możliwie z telefonem i łazienką. Oferty składać do Redakcji „Gazety Kaliskiej" pod № 4466. 2207

Zgineła książka wojskowa wydana przez Urząd gm. Kamień, na imię Feliksa Kozłowskiego, rocznik 1887. 2215

Zginęła karta zwolnienia **litera E/10** wydana przez P.K.U. w Kaliszu na imię Dawid Szlame Engel, rocznik 1904. 2199

Zgubił weksel na sumę 86 zł. wystawiony przez M. Franta, płatny 18 stycznia na zlecenie D. Frydmana. 2219

OKAZJA! Jest do sprzedania za 150 zł. komplet Dz. Urzędowego Min. Spr. Wewn. od r. 1918 do stycznia 1921 r. Wiadomość w Redakcji.

Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Sp. z ogr. odp. Redaktor A. RAJWEN.